

27th June 2023

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

- (1) Answer any four questions. / कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे द्या.
(2) All questions carry equal marks. / प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- 1) Describe the dynamism of federalism that emphasises the issue of Central Control vs. State Autonomy. / केंद्रीय नियंत्रणविया मुद्द्या वर जोर देणाऱ्या संघराज्य वादाच्या गतिशीलतेचे वर्णन करा. राज्यस्वायत्तता.
- 2) Discuss the structure and significance of a pluralistic society in relation to ethnic, linguistic, cultural, and political pluralism. / वांशिक, भाषिक, सांस्कृतिक आणि राजकीय बहुलवादाच्या संदर्भात बहुलवादी समाजाची रचना आणि महत्त्व या वर चर्चा करा.
- 3) Discuss the scope of "Uniform Civil Code" by relying on the leading decisions of the Supreme Court. / सर्वोच्च न्यायालयाच्या अग्रगण्य निर्णयांवर विसंबून "समाननागरीसंहिता" च्या व्याप्तीची चर्चा करा.
- 4) State the various provisions that define protective measures to vulnerable classes and scheduled tribe in Indian Pluralistic society. / भारतीय बहुलवादी समाजातील असुरक्षित वर्ग आणि अनुसूचित जमातीसाठी संरक्षणात्मक उपाय परिभाषित करणाऱ्या विविध तरतुदी सांगा.
- 5) Explain the concept of Federalism and explain the distinguishable features of federalism. / संघराज्याची संकल्पना स्पष्ट करा आणि संघराज्यवादाची वेगळी वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 6) Explain the federal framework with special reference to the importance of the doctrine of Judicial Review in it. / त्यात न्यायिक पुनरावलोकनाच्या सिद्धांताचे महत्त्व विशेष संदर्भासह फेडरल फ्रेमवर्क स्पष्ट करा.
- 7) Write short notes on: / यावर टिपा लिहा:
 - a) Right to expression as defined under Article 19 of the Constitution with respect to the reasonable restrictions enshrined therein. / संविधानाच्या अनुच्छेद 19 नुसार अभिव्यक्तीचा अधिकार त्यात समाविष्ट केलेल्या वाजवी निर्बंधांच्या संदर्भात परिभाषित केला आहे.
 - b) Examine the right to self-determination. Provide case laws if applicable. / आत्मनिर्णयाच्या अधिकाराचे परीक्षण करा. लागू असल्यास केस कायदे प्रदान करा.